

Plenum

Torsdag 18.2.2021 kl. 15.59—20.24

2.4. Muntlig fråga om resurserna för mentalvårdstjänster för unga (Veronica Rehn-Kivi sv)

Muntligt spørsmål MFT 19/2021 rd

Muntlig frågestund

Andre vice talman Juho Eerola: Ledamot Rehn-Kivi.

Debatt

16.29 Veronica Rehn-Kivi r: Arvoisa puhemies, värderade talman! Nuorten mielenterveyspalveluiden tarve lisääntyy. Silti Suomessa on huutava pula osaavasta henkilökunnasta ja kunnilla on haasteita panostaa mielenterveyspalveluihin. Täällä peräänkuulutetaan lisää resursseja, mutta vapaita vakansseja ei saada täytettyä.

Flera utredningar visar att våra unga nu är i behov av stöd, både lågröskelservice och psykiatrivård, men vi som samhälle lyckas inte svara på efterfrågan. Situationen är speciellt svår inom ungdomsvården där det råder skriande brist på till exempel ungdomspsykiatrer.

Yhteiskunnan pitää kyetä tarjoamaan nopeaa apua mielenterveysongelmien kanssa painiville. Koronan myötä varsinkin nuorilla on syrjäytymisen kierre syventynyt ja avun tarve on akuutti. Arvoisa ministeri Kiuru, sote-uudistuksessa luodaan uusia malleja mielentervestyölle, mutta mitä voimme tehdä jo nyt? Miten autamme nuoria? Mistä saamme ammatillaisia avoimiin työpaikkoihin?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Kiuru.

16.30 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos kahdella tapaa vastataan, niin aloitetaan ensin siitä ammattilaisten osuudesta.

Kyllä se yksi keskeisin asia, mitä ei ole kokeiltu vielä työn houkuttelevuuden lisäämiseksi, on nimenomaan se, että säädetään lastensuojeluun vähimmäishenkilöstömitoitus. Tiedän, että sitä myös vastustetaan, mutta me kannatamme hallituksessa tätä ratkaisua ja hallitusohjelmassa olemme linjanneet, että vuodesta 2022 mennään 35 lapsella lastensuojelun sosiaalityöntekijää kohti, ja tämä tulee olemaan todella iso muutos, koska isoissa kaupungeissa nämä summat voivat nousta jopa 80—90 lapseen per lastensuojelun työntekijä. Ei siinä enää voi ajatella, että suurella eetoksella työskentelevä lastensuojelutyöntekijä ajattelisi, että tämä työn kuormittavuus on oikeassa kulmassa.

Punkt i protokollet PR 11/2021 rd

Toinen näkökulma on sitten se, että me yritämme siirtää, kuten tässä jo aikaisemmin sanoimme, perustasolla sitä painopistettä siihen, että näissä lievissä ja keskivaikeissa mielen-terveyden ongelmissa me saisimme lapsille ja nuorille heti tukea ja apua, jottei se menisi sinne pitkälle erikoissairaanhoidon päähän asti, [Puhemies koputtaa] ja tämä on iso rakenteellinen muutos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja vielä ministeri Saarikko.

16.31 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastaan tähän tärkeään kysymykseen kahden eri vastualueeni osalta.

Toinen on osaajien saatavuus. Suomalaisen korkeakoulukentän ja ammattilaisten tarpeen ja koulutusmäärien pitää elää sen tarpeen kanssa, mitä kenttä osoittaa. Sen takia tämä hallitus on muun muassa tehnyt päätöksen siitä, että pohjoisessa Suomessa, jossa selkeästi oli havaittavissa mielenterveyden ammattilaisten, psykologien, ammattikunnassa pulaa, aloituspaikkoja kohdennettiin nyt myös Oulun yliopistoon ensimmäistä kertaa. Eli näillä on pitkät kaaret. Meillä pitää koko korkeakoulukentän ja koko meidän koulutusjärjestelmän tunnistaa ne tarpeet, mitä suomalaisissa vaikkapa sosiaali- ja terveyspalveluissa on. Siksi hallitus teki päätöksen, laajensi koulutusvastuita Oulun yliopistossa psykologipalveluille. Mainitsen tämän konkreettisenä esimerkkinä, mistä niitä osaajia saada. Niitä saadaan siten, että me koulutetaan niitä oikeille aloille oikea-aikaisesti ja ennakoiden.

Toinen kokonaisuus, arvoisa puhemies, jonka nostan esiin niin mielenterveyspalveluissa kuin kaikessa lasten ja nuorten auttamisessa: Toivon, että emme väheksy koskaan vapaaehtoisuuden ja suomalaisen kolmannen sektorin merkitystä. [Puhemies koputtaa] Se on monesti se ensimmäinen ja tärkein turvallinen aikuinen. Me aikuiset emme voi katsoa ohi, sielläkään.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Minuutti on täynnä. — Vielä tästä aiheesta edustaja Meri.

16.33 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Haluaisin nostaa tähän keskusteluun vielä asian, josta kysyin ministeri Kiurulta 2019. Tuli mieleen se asia, kun kolmikuukautinen pieni vauva oli lastensuojelun parissa ja ensikodissa asuttiin ja isä pahoinpiteli lapsen niin, että tämä on saanut muun muassa pysyvän aivovamman, ja hänet on sittemmin tuomittu. Otitte tuolloin esille lastensuojelun muutokset ja korostitte sitä, että lasta tulee voida kuulla ja tämä laki mahdollistaa sen. No, kaikkihan me tiedämme sen, että kolme kuukautta vanha pieni vauva ei voi puolustaa itseään.

Ja nyt kun kuuntelen tätä salikeskustelua — tässä on vauvaa, on inhottavia tapauksia, pikku Eerikaa, montaa muuta, viime päivien tapahtumia ja kouluja ja muuta — niin olisiko tarpeen nyt, ministeri Kiuru, että te tekisitte selvityksen, jossa te selvittäisitte tämän, onko työkaluja? Mitä voitaisiin tehdä ensikodeissa, kun ollaan jo lastensuojelun parissa? Onko riittävät keinot? Toisitte sen eduskuntaan, ja keskustellaan tästä laajasti. Täällä on valtava halu kaikilla sanoa tähän. [Puhemies koputtaa] Ja olen todella pahoillani, että olemme epäonnistuneet tässä. Tuokaa selvitys, luvtaa se.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt aika on täynnä. — Ministeri Kiuru.

Punkt i protokollet PR 11/2021 rd

16.34 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämä lasten kuulemisen tarve on moninainen. Tässä tapauksessa kysymyksiä herättää se, miten voidaan puolustaa tämän lapsen, näinkin pienen lapsen, oikeuksia ja hänen oikeuttaan turvalliseen lapsuuteen. Mutta samalla tavalla kysymys on siitä, kuinka laajasti me lapsia kuuntelemme tässä yhteiskunnassa. Kyllä kenttä on aika laaja.

Lastensuojelun näkökulmasta on parannettu lasten kuulemisen menetelmiä ja sitä tapaa, millä toimitaan. Mutta erityisesti tämä ensimmäisen kysyjän viittaus siihen lapsistrategiaan: Se antaa meille nyt oikeudellista pohjaa siihen, että Suomessa haetaan lasten asemaan sellaista muutosta, jossa lapset tulevat kuulluiksi, ja se lähtee liikkeelle ihan siitä, että jo kouluissa, kun me tehdään tänä päivänä kouluterveyskyselyä, vahvasti kuullaan, miten meidän lapsilla ja nuorilla menee, ja se vaikuttaa laajasti tähän. Ja niin kuin totesin, me tul-laan lastensuojeluun tekemään muutoksia tällä hallituskaudella. Tarpeet ovat ilmeiset. Ja siinä samassa yhteydessä voidaan arvioida tämän kuulemisen nojalla myöskin tätä uutta lapsistrategiaa ja sieltä tulevia, [Puhemies koputtaa] vielä vahvennettuja lapsen kuulemisen oikeuksia.

Andre vice talman Juho Eerola: Det här viktiga ämnet är slutbehandlat för den här gången.

Frågan slutbehandlad.